

Vi tänker större om Alingsås kommun

Budget 2026-2028

miljöpartiet de gröna

ALINGSÅS

Förord	3
Utmaningar för Alingsås kommun	4
Klimat och miljö	4
Biologisk mångfald	5
Det ekonomiska läget	6
Demografiska förändringar	6
Demokrati, kultur och föreningsliv.	7
Nämndernas huvuduppdrag	9
Barn- och ungdomsnämnden	9
Kommunstyrelsen	10
Kultur- och utbildningsnämnden	10
Bygg- och miljönämnden	11
Tekniska nämnden	11
Socialnämnden	12
Vård- och omsorgsnämnden	13
Överförmyndarnämnden	13
Alingsås vision	14
Agenda 2030	14
Prioriterade mål	14
Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning	18
Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	18
Tabeller	19

Förord

Hur vi använder våra ekonomiska resurser är avgörande för omställningen till ett grönt och hållbart samhälle där vi varken bränner ut oss själva eller planeten. I dag beter sig mänskligheten som om jordens resurser är oändliga. När ekonomin växer på bekostnad av våra livsförutsättningar på planeten eller skapar ökade klyftor och fattigdom så missar vi själva syftet med ekonomisk tillväxt. Kortsiktig ekonomisk tillväxt kan därför aldrig vara samhällets eller politikens mål. För att kunna bekämpa klimatförändringarna måste vi satsa på välfärden. Ett grönt samhälle lämnar ingen utanför. Ett rättvist samhällsbygge är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Skolan är det viktigaste verktyget vi har för att ge alla en god chans att lyckas i livet. Sambandet mellan skolmisslyckanden och fattigdom, utanförskap och kriminalitet är starkt och väl belagt i forskningen. Vi gör hela samhället en otjänst när vi sparar på skolorna. En bra skola föder drömmar, hopp och framtidstro. Skolan ska ge alla barn förutsättningar att nå sin fulla potential.

Välfärdens trygghetssystem måste vara inkluderande, generella och robusta. Alla har rätt till ekonomisk trygghet. Samhällets tjänster ska hålla en hög kvalitet och vara tillgängliga för alla. Ett jämlikt samhälle är tryggare för alla invånare. Även den som är arbetslös eller sjuk ska kunna vara delaktig i samhället. Välfärdens verksamheter får inte hanteras som vilken marknad som helst. Vi är inte konsumenter i förhållande till välfärden, vi är medborgare.

I den här budgeten finns förslag för ett bättre, starkare, tryggare och mer hållbart Alingsås. Ett Alingsås där vi minskar utsläppen, tryggar välfärden och stöttar invånarna. Det är en budget där vi visar att det går att ställa om och investera i framtiden samtidigt som vi bygger en bättre kommun, både för nu och för framtiden.

Utmaningar för Alingsås kommun

Klimat och miljö

I takt med att klimatet blir varmare blir det också allt vanligare med extremväder. Torka, översvämningar och skogsbränder hotar människors liv, hälsa och egendom. Medeltemperaturen i Europa ökar snabbare än det globala genomsnittet och sommaren 2025 har flera europeiska länder drabbats av intensiva extremväder. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har identifierat Alingsås som ett område med betydande översvämningsrisk.

Vi befinner oss i ett klimatnödläge. De allra mest katastrofala konsekvenserna av den globala uppvärmningen går fortfarande att undvika. Det krävs en kraftfull klimatpolitik för att Alingsås kommun, Sverige och världen ska klara den omställning som är helt nödvändig. Miljöpartiet kräver därför att kommunen utlyser klimatnödläge. Kommunen måste skyndsamt ta ett grepp kring sitt miljö- och klimatarbete.

Samtidigt är det viktigt att vi inser att klimatet redan har förändrats och kommer förändras ytterligare, även om vi idag drastiskt minskar våra utsläpp. Klimatanpassning handlar om att rusta kommunen för de nya förutsättningar som den globala uppvärmningen medför. Ytterst handlar det om att skydda människor, miljö, företag och samhällsverksamheter från klimatrelaterade risker. En rad olika åtgärder behöver genomföras för att klimatanpassa den bebyggda miljön. Det handlar bland annat om förstärkt grönstruktur, hållbar dagvattenhantering, höjdsättning av mark och byggnader samt skydd mot översvämningar. Studier har uppskattat att det blir upp till tio gånger dyrare att betala kostnaderna för konsekvenserna av klimatförändringar och utebliven anpassning än att investera i att förebygga klimatrelaterade skador.

Transporter orsakar idag omkring en tredjedel av utsläppen av koldioxid inom Sverige och försämrar luftkvaliteten i städer och längs trafikleder. För att vi ska nå våra klimat- och miljömål måste kommunen bli mer transporteffektivt. Det handlar om att byta drivmedel från fossilt till el och att minska behovet av transporter. Vi kan minska behovet av transporter genom att planera samhället smartare. Alingsås kommuns stadsutveckling ska främst ske genom nybyggnad i kollektivtrafiknära områden och utgå från cykel och gång som de primära transportmedlen. Cykelstråken måste vara sammanhängande, tillräckligt breda med bra beläggning och tydligt avskild från gångbanor. De senaste åren har antalet meter cykelväg per invånare varit oförändrad i kommunen (2,9m/inv). Med tät och pålitlig kollektivtrafik och med moderna och säkra cykelbanor ger vi fler möjlighet att avstå från bilen i vardagen.

Byggsektorn står för en femtedel av utsläppen av växthusgaser inom Sverige. Kommunens fastighetskoncern är en viktig resurs för ett hållbart och långsiktigt samhällsbyggande. Alingsås ska bygga klimatsmart och resurssnålt. Renovera först, bygg om i andra hand, och riv/bygg nytt bara när det inte finns rimliga alternativ. Inför varje större projekt ska vi pröva hur befintliga byggnader kan bevaras, byggas om eller kompletteras. När rivning ändå krävs ska material inventeras och tas till vara för återbruk i egna eller andras projekt. Nya byggnader ska planeras för låg klimatpåverkan och energieffektiv drift, samt utformas så att de enkelt kan demonteras och återbrukas i framtiden. Vi vill att krav på gränsvärden för utsläpp av växthusgaser ska ställas vid nybyggnation, samt miljökrav på demonterbarhet. Miljöpartiet anser dessutom att kommunen bör gå före i energiomställningen genom att installera solceller på offentliga byggnader.

Våtmarker som dikats ut läcker stora mängder växthusgaser, men dessa läckage kan stoppas genom att återvåta marken. Återvåtning har också många positiva effekter för djur och växter. Den biologiska mångfalden stärks, näringstillförseln och övergödningen i sjöar och vattendrag kan minska och den vattenhållande förmågan i landskapet stärks, vilket bidrar till ökad klimatanpassning. Vi vill att Alingsås kommun tar fram en plan för att restaurera dikade våtmarker.

Spridningen av olika gifter i miljön är allt mer omfattande, vilket är ett hot mot både människors hälsa, fungerande ekosystem, djur, växter och alla de tjänster som ekosystemen producerar. Barn är särskilt utsatta för den ökande mängden gifter. De är extra känsliga och på många sätt skyddslösa. Förstärkta insatser krävs för arbetet mot en minskad mängd gifter i miljön. Miljöpartiet vill att Alingsås kommun inrättar en kemikalieplan för att minska kommunens användning av giftiga kemikalier. Den 1 januari 2026 träder nya gränsvärden för dricksvatten i kraft, bland annat för PFAS. Miljöpartiet vill att kommunen kartlägger vilka PFAS-föreningar som finns i kommunen.

Biologisk mångfald

Begreppet biologisk mångfald omfattar allt i naturen, så som skogar, ängar och sjöar. En stor variation och mängd av olika arter (växter, djur, svampar och mikroorganismer), både inom ett visst naturområde och totalt sett ger biologisk mångfald. Vi människor ingår i, och är helt beroende av biologisk mångfald. Den förser oss med maten vi äter, filtrerar vattnet vi dricker och ger oss luften vi andas. Klimatkrisen och krisen för den biologiska mångfalden är mycket nära sammankopplade och måste lösas samlat. Djur- och växtlivet hotas av föroreningar, bekämpningsmedel, skogsavverkning, utfiskning och klimatförändringar som rubbar känsliga ekosystem. Enligt forskningen är vår överkonsumtion, särskilt i den rika världen, en bidragande orsak till den snabba förlusten av arter.

Fungerande ekosystem är en förutsättning för ett fungerande samhälle, men många av ekosystemen hotas av överexploatering. I Alingsås är endast 2,7% av marken skyddad, vilket är alldeles för lite för att kunna säkerställa den biologiska mångfalden. För att vända artkrisen i skogen, säkra fungerande och motståndskraftiga ekosystem och nå miljömålen krävs omfattande satsningar på att bevara och återskapa värdefulla naturområden för framtiden. I dagsläget är över tusen skogslevande arter hotade, och ett omfattande problem är bristen på större sammanhängande områden med höga naturvärden, som är ett krav för många arter. Miljöpartiet vill att kommunen skyndsamt utreder och tar fram förslag på ett nytt kommunalt naturreservat. Vi vill också att kommunen främjar biologisk mångfald genom att omvandla fler gräsmattor som inte används för rekreation, lek och idrott till äng.

Ett av de större projekten som planeras i Alingsås kommun är exploateringen av Mjörnstranden och intilliggande områden. Ur ett ekologiskt hållbarhetsperspektiv är inte exploateringen av Mjörnstranden försvarbar. Strandlinjen tas i anspråk, naturmiljöer exploateras och risken för spridning av tungmetaller vid schaktning och pålning är stor. Förslaget Mjörnstranden innebär en alltför hård exploatering av området. Miljöpartiet anser att området ska bevaras. Mjörn är av riksintresse för naturvärden enligt Miljöbalken. Området gränsar till Nohlagaviken som utgör ett Natura 2000 område med höga naturvärden. Sjön Mjörn är utpekad som en möjlig dricksvattenresurs i Göteborgsregionen vilket ger den ett skyddsvärde. Hur Nohlagaviken kommer att påverkas om projektet Mjörnstranden blir verklighet är det ingen som vet. Ingen vet heller hur Mjörn och dess vattenkvalité kommer att påverkas.

Det ekonomiska läget

Sveriges ekonomi fortsätter att hacka. Lågkonjunkturen har bitit sig fast. Hushållen är fortsatt försiktiga, arbetslösheten är på rekordnivåer och företagen drar sig för att anställa. Ekonomiska bedömare, inklusive Finansdepartementet, har gång på gång fått uppdatera sina prognoser för att reflektera att den ekonomiska återhämtningen inte tagit fart. Tvärtom har Sverige haft en mycket svag ekonomisk utveckling. Samtidigt som arbetslösheten har sjunkit i Europa har den ökat i Sverige. Även om inflationen har närmat sig inflationsmålet så sticker kostnadsutvecklingen för hyror och livsmedel fortfarande ut och har den senaste tiden dragit upp inflationen över målet. Miljöpartiet i Alingsås föreslår därför ingen höjning av kommunalskatten.

Miljöpartiet vill att Alingsås kommun ska skapa bättre förutsättningar att använda sig av introduktionsjobb och nystartsjobb och bidra till att pressa ned arbetslösheten. Det är viktigt att tidigarelägga inträdet på arbetsmarknaden för såväl nyanlända som unga som är födda i Sverige. Ett led i detta ska vara att införa fler lärlingstjänster och praktikplatser i kommunen.

Näringslivet spelar en avgörande roll i klimatomställningen och för möjligheterna att bygga ett samhälle inom planetens gränser. Näringslivet förser oss med allt från maten på bordet, kläder på kroppen och tak över huvudet, till fysiska och digitala kommunikationer. Det lokala näringslivet är en viktig resurs för ekonomisk hållbarhet. Människors möjligheter att själva styra sina liv och att förverkliga sina idéer ger ekonomin dess styrka och förändringskraft. Sveriges näringsliv bygger till stor del sin konkurrenskraft på ett högt kunskapsinnehåll, kompetenta medarbetare, välfungerande trygghetssystem och en väl utbyggd infrastruktur. Vi ser detta som framgångsfaktorer även i Alingsås näringsliv. Miljöpartiet vill se en kraftig förbättring av de svaga delarna av näringslivsklimatet i Alingsås kommun. Vad gäller kommunens service, samt tjänstemäns och politikers attityder är vi inte på en fullt godkänd nivå. Detta måste åtgärdas med kraftfulla insatser. Vi vill se en djup analys av orsaker, med särskilt fokus på alla Alingsås småföretagare och en jämförelse med hur de bästa kommunerna gör, samt en tydlig åtgärdsplan.

Miljöpartiet vill också att kommunen underlättar för mindre, lokala företag att vara med och konkurrera om upphandlingar i kommunen. Vi vill också att kommunen utvecklar användandet av innovationsupphandlingar för att främja det lokala näringslivet.

Demografiska förändringar

Andelen yngre och äldre ökar mer än andelen av befolkningen i arbetsför ålder. Det innebär att de som ska både ta hand om och försörja de övriga proportionellt sett blir färre. De demografiska förändringarna innebär både ett fortsatt ökat tryck på många verksamheter och ett tryck på omprioritering mellan verksamheter. Den demografiska utvecklingen ställer nya krav på vården och kommer att tvinga fram en ökad samordning mellan olika vårdformer. Idag vårdas allt fler i hemmet, vilket ställer helt andra krav på den kommunala hälso- och sjukvården än tidigare. För en trygg hälso- och sjukvård av kvalitet kräver det en god bemanning dygnet runt. Alla, oberoende av ålder, ska känna att de har makt över sina liv. De äldre som behöver hjälp ska få det utifrån sina egna behov. Vi vill ha en trygg och god äldreomsorg som utgår från de äldres individuella behov. Antal personer över 80 år kommer att öka successivt under den kommande 5-årsperioden, samtidigt som 80-åringarna idag är friskare och har mindre behov av omfattande hjälpinsatser än för 20 år sedan. Utökade möjligheter till olika trygghetsboenden kan sannolikt senarelägga efterfrågan på särskilt boende.

Liksom många andra kommuner i landet har vi brist på kompetens och arbetskraft i vissa yrkeskategorier, till exempel inom vård- och omsorg. Riktade arbetsmarknadsutbildningar har en viktig potential och bör utökas. Detta är viktigt inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv, för kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden och för att få en beständig förändring.

Demokrati, kultur och föreningsliv.

Tänk dig en samverkansform där idéburna organisationer och offentliga aktörer inte bara samarbetar – utan verkligen skapar något nytt tillsammans. Det är precis vad Idéburet offentligt partnerskap (IOP) handlar om. Istället för traditionella föreningsbidrag eller upphandlingar bygger IOP på ömsesidigt engagemang, där båda parter bidrar med det de är bäst på för att lösa samhällsutmaningar.

Inom ett IOP går exempelvis en kommun och en ideell organisation samman för att lösa ett konkret problem. Kommunen kanske står för lokaler och stöd, medan organisationen bidrar med frivilliginsatser, lokal förankring och engagemang som verkligen gör skillnad. Det här är mer än bara ett avtal – det är ett partnerskap där nya idéer får fäste, där resurser används smartare och där invånare får känna att samhället fungerar, tillsammans.

Arbetet för att värna och stärka vårt fria och öppna samhälle måste ständigt fortsätta, vi får aldrig ta vår demokrati för given. År 2024 var det bara 21,9 % av invånarna i Alingsås kommun som upplevde att de hade möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter. För att underlätta kontakten med kommunens invånare vill Miljöpartiet öppna ett medborgarkontor i centrala Alingsås. Miljöpartiet vill också att kommunen inrättar en funktion där medborgarna ska kunna komma med förslag på hur kommunen kan utvecklas.

Vi vill förenkla för ideella organisationer så att det blir lätt för människor att ge av sin fritid till det gemensamma. I civilsamhället och inom folkbildningen möts människor med vitt skilda bakgrunder och förutsättningar och får möjlighet att växa och förbättra sitt lokalsamhälle samtidigt som man övar på demokratiskt beslutsfattande. Vi behöver ett starkt civilsamhälle och föreningsliv för att hantera framtidens utmaningar. Föreningslivet är en viktig part i civilsamhället och bör därför ges bra förutsättningar att fungera. Föreningar är viktiga för alla åldrar. Människor blir indragna i ett sammanhang och blir engagerade.

Kommunens kulturpolitik ska ha utgångspunkt i den konstnärliga friheten och yttrandefriheten och stimulera en mångfald av kulturella uttryck. Kulturen ska ges förutsättningar, värde och kraft utan att politiken försöker styra dess innehåll eller form. Den fria konsten bryter ny mark och utmanar invanda mönster och föreställningar. För Miljöpartiet är principen om armlängds avstånd grundläggande och ska värnas och stärkas. Kulturen och konsten är fundamentala för oss människor. Kulturen sätter färg, ton och form på vår tillvaro och gör att vi förstår oss själva, livet och vår värld bättre. Alla barn har rätt till kultur – att själva få skapa, möta professionell kultur och växa genom estetiska uttryck. Miljöpartiet vill stärka alla barns tillgång till kultur genom att sänka avgiften för kulturskolan. Våra barn och ungdomar är vår viktigaste resurs inför framtiden.

Miljöpartiet vill fokusera mer på barns och ungdomars livsvillkor och göra dem delaktiga i samhällslivet. FN:s barnkonvention blev lag 2020. Inför beslutsfattande i frågor som påverkar barns och ungas liv och uppväxtvillkor, ska barnperspektivet belysas och beaktas. Det ska ske med hjälp av barnkonsekvensanalyser med utgångspunkt i de fyra grundpelarna i Barnkonventionen, barns rätt till lika villkor, barns rätt att komma till tals, barnets bästa samt barns rätt till liv och utveckling.

Nämndernas huvuduppdrag

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämnden ansvarar för förskoleverksamhet, pedagogisk omsorg, skolbarnsomsorg, förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Verksamhetens övergripande mål är att alla barn och elever ska nå målen för utbildningen.

Förskolan och skolan ska utgå från individuella och lokala förutsättningar, barnen och eleverna ska erbjudas en likvärdig utbildning av hög kvalitet oberoende av bostadsort, kön och social eller ekonomisk bakgrund.

Under läsåret 2024/2025 hade 18,3 % av eleverna i den kommunala grundskolan en frånvaro från undervisningen på mellan 15 och 100%, vilket innebär en liten minskning jämfört med läsåret före. Det är dock fortfarande 68 elever som varit frånvarande 50-100% av undervisningstiden. Närvaro på lektionerna är i de allra flesta fall en förutsättning för att elever ska kunna få fullständiga betyg och behörighet till gymnasiestudier. Fyra specialpedagoger har därför nyligen anställts av Barn- och ungdomsnämnden med det särskilda uppdraget att i samverkan med hemmen, vården och socialtjänsten hjälpa elever med hög frånvaro tillbaka till undervisningen i skolan. Skolsocialt arbete pågår också inom ramen för BUS (Barn och unga i samverkan) i samverkan med Socialförvaltningen, där fokus ligger på förebyggande arbete riktat mot barn i förskolan och i grundskolans lägre årskurser.

De sjunkande skolresultaten i årskurs 9 i grundskolan behöver också uppmärksammas och åtgärdas. Allt fler elever i årskurs 9 får inte godkända betyg i alla ämnen och får därmed inte behörighet till gymnasiestudier. Särskilda resurser behövs för att komma tillrätta med detta. Insatser pågår redan för att stärka elevers grundläggande färdigheter i läsning, skrivning och matematik, bland annat genom utveckling av förskolebibliotek.

Inför 2026 erhåller nämnden en permanent ramökning om 30 miljoner kronor.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska ta fram och verkställa en handlingsplan för ökad kontinuitet för läraruppdraget.
- Nämnden ska utarbeta och verkställa en handlingsplan för att för att utöka och förbättra det särskilda stödet till barn i tidig ålder.
- Nämnden ska utarbeta och verkställa en handlingsplan för att minska frånvaron i grundskolan.
- Nämnden ska utarbeta och verkställa en handlingsplan så att fler elever i årskurs 9 kan få fullständiga betyg och behörighet till gymnasieskolan.
- Nämnden ska utarbeta och verkställa en handlingsplan för att förstärka insatserna mot mobbning och kränkande beteenden elever emellan.

Kommunstyrelsen

Styrelsen har ett övergripande ansvar för kommunens styrmodell. Styrelsen ska ha uppsikt över samtliga nämnders och bolags verksamhet samt svara för koncernens och kommunens samlade ekonomi-, finans-, personal-, exploaterings- och planeringsverksamhet samt annan administration. Under kommunstyrelsen ligger även kostenheten. Kommunstyrelsen ska kontinuerligt utvärdera kommunkoncernens samlade verksamhet och verka för att de gemensamma resurserna används så effektivt som möjligt. Styrelsen är också kommunens samordnande och verkställande organ för markfrågor och exploateringsverksamhet. Kommunstyrelsen har det övergripande strategiska ansvaret för kommunens miljö- och klimatarbete.

Kommunstyrelsen erhåller en resursförstärkning med 0,4 miljoner för att öka andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter.

Uppdrag till Kommunstyrelsen

- Tillsammans med Bygg- och miljönämnden och Tekniska nämnden ska Kommunstyrelsen samordna och intensifiera arbetet med klimatanpassningar.
- Kommunstyrelsen ska öka andelen ekologisk mat i kommunens verksamheter.
- Kommunstyrelsen ska ta fram en koldioxidbudget.
- Kommunstyrelsen ska ta fram en Kemikalieplan.

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämndens uppgifter omfattar gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning inklusive anpassad gymnasieskola och anpassad skola för vuxna. Nämnden ansvarar för uppdragsutbildning, svenskundervisning för invandrare samt allmänna integrationsfrågor. Nämnden är också kommunens samordnande och verkställande organ för kultur- och fritidsverksamhet. Nämnden verkar för ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv. Genom delaktighet och samverkan kan nämnden skapa förutsättningar för en god folkhälsa samt motverka social, ekonomisk och kulturell segregation. Den prioriterade målgruppen är barn, unga och utrikesfödda. Nämnden ska genom dialog med kommunens övriga aktörer, civilsamhället, det lokala föreningslivet och folkbildningsförbunden stödja, utveckla och samverka för det goda livet. Kulturen och idrottsrörelsen är viktiga arenor för integration och mångfald.

Verksamheten ska ha en tydlig miljöprofil. Samarbetet med grundskolan bör utvidgas för att undvika kunskapsluckor, göra en god överlämning av elever och bättre kunna förutse behovet av extra stöd. Nämnden ska också samverka med övriga kommunorganisationer och näringslivet i syfte att ge eleverna insyn i och erfarenhet av olika yrken. Det viktigt att särskilt beakta nyanländas och övriga utrikes föddas behov av kultur- och idrottsaktiviteter. Även äldres behov bör uppmärksammas, till exempel genom bidrag till kurser och föreningsaktiviteter.

Nämnden erhåller extra resurser om 0,7 miljoner kronor för att sänka avgiften för kulturskolan.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska möjliggöra att en kulturbank öppnas i kommunen.
- Nämnden ska möjliggöra för fler elever att ta del av kulturskolans verksamhet.
- Nämnden ska utreda möjligheten för kommunen att öppna ett "Föreningarnas Hus".
- Nämnden ska utreda hur principen "armlängds avstånd" inom kommunens kulturpolitik stärks och värnas.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet samt inom miljö- och hälsoskyddsområdena. Nämnden ska bedriva ett kraftfullt förebyggande miljö- och hälsoarbete. Nämnden har stor betydelse för hur markresurser inom kommunen tas i anspråk och för hur nya bostadsområden gestaltas. I Alingsås kommun ska samhällsplaneringen genomsyras av en helhetssyn som sätter ekologisk och social hållbarhet i centrum. Kommunen ska minska sin negativa klimatpåverkan genom en hållbar stadsplanering.

Jordbruksmark är en ändlig resurs som behövs för livsmedelsproduktion. Kommunens markpolitik måste vara långsiktig, och goda jordbruksmarker ska skyddas från exploatering. Planering av nya områden ska i första hand ske på redan exploaterad mark. Samtidigt som staden förtätas med fler centrala boenden är det viktigt att bevara grönytor i centrum.

Byggnation ska ske på ett yteffektivt, resurseffektivt och klimatsmart sätt. Det behövs omfattande investeringar i energieffektivisering och klimatanpassning av befintlig bebyggelse, samt en stärkt förvaltning av ekosystemtjänster.

Giftfri miljö är en förutsättning för god hälsa och ett hållbart ekosystem. Nämnden ska bidra till att minska förekomsten av miljögifter i mark, vatten och byggmaterial samt verka för säkra dricksvattenresurser. Detta kräver ett långsiktigt och förebyggande arbete med kemikaliefrågor i samverkan med andra förvaltningar.

Nämndens resurser förstärks med 4 miljoner kronor för projektering av nytt naturreservat under 2026. Nämndens resurser förstärks med ytterligare 2 miljoner kronor under 2026 för att kartlägga kommunens PFAS-förorenade områden.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska öka arealen skyddad natur med fokus på nytt naturreservat.
- Nämnden ska kartlägga kommunens PFAS-föroreningar.
- Nämnden ska tillsammans med Kommunstyrelsen och Tekniska nämnden intensifiera arbetet med klimatanpassningar.
- Nämnden ska ta fram en plan för cirkulärt byggande med tydliga mål för återbruk, återvunnet material och minskad klimatpåverkan i byggskedet.
- Genomföra återbruksinventeringar inför alla kommunala bygg- och rivningsprojekt över 2 miljoner kronor och redovisa resultaten till kommunstyrelsen.
- Utveckla rutiner för klimatdeklarationer så att alla kommunala byggprojekt redovisar klimatpåverkan (A1-A5) som en del av beslutsunderlaget.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden är samordnande och verkställande organ för trafik, parker, allmän platsmark och skötsel av tätortsnära natur. Nämnden är också huvudman för de allmänna VA-anläggningarna och för kommunens avfallshantering.

I Alingsås kommun ska människor med lätthet kunna röra sig till fots och med cykel, därför krävs omfattande utbyggnad av gång- och cykelbanor i kommunen. En levande landsbygd erbjuder attraktiva livsmiljöer med god möjlighet till kommunal service, närhet till friluftsliv och rekreation. Alla invånare i kommunen ska ha tillgång till ett väl utbyggt kollektivtrafiknät. En utbyggd och välfungerande infrastruktur är nödvändig för att hela kommunen ska leva.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska tillsammans med Kommunstyrelsen och Bygg- och miljönämnden intensifiera arbetet med klimatanpassningar.
- Nämnden ska främja biologisk mångfald genom att omvandla fler gräsmattor som inte används för rekreation, lek och idrott till äng.
- Nämnden ska ta fram en plan för att restaurera dikade våtmarker.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens socialtjänst inom individ och familjeomsorgen, arbetsmarknadsenheten AME och integrationen. Socialnämnden ger insatser i form av råd, service och stöd till barn, vuxna samt familjer. Nämndens verksamhet har en betydande påverkan på kommunens ekonomi eftersom nämnden måste följa den lagstiftning som finns om medborgarnas rätt till bistånd och barns rätt till säkra och trygga uppväxtförhållanden.

Socialnämndens förebyggande verksamhet är viktig för att åstadkomma social och ekonomisk hållbarhet i kommunen. Intensifierad samverkan med andra aktörer såsom skolan, barnhälsovården, polisen och civilsamhället är viktig för att tidigt upptäcka behov och sätta in insatser. När arbetslösheten är hög ökar också behovet av stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden. Gruppen unga vuxna som varken arbetar eller studerar består av personer med behov av olika typer av insatser. Det finns ofta ett behov av stöd från flera olika delar av samhället, vilket innebär ett behov av samverkan och samarbete. Nämnden ska arbeta tillsammans med barn- och ungdomsnämnden för att minska skolfrånvaron och fånga upp unga som behöver stöd och hjälp.

I somras kom den nya socialtjänstlagen, den största socialpolitiska förändringen på nästan 45 år. Kommunen ska nu ställa om socialtjänsten till att vara mer tillgänglig, med uppdrag att arbeta mer förebyggande och kunskapsbaserad.

Nämnden erhåller en permanent ramökning om 1 miljon kronor för att utöka verksamheten med ytterligare en fältsekreterare

Uppdrag till nämnden

- I samverkan med andra nämnder ska nämnden arbeta för att fler personer som står långt utanför arbetsmarknaden kommer i arbete.
- Nämnden ska göra en grundläggande analys av orsaken till att så få kommer i arbete eller studier efter deltagande i arbetsmarknadsåtgärder samt ta fram nyckeltal kring den totala kostnaden för deltagare i dessa åtgärder inklusive ekonomiskt bistånd.
- Nämnden ska fortsätta planeringen för en Familjecentral som ska starta under nästa år.
- Nämnden ska tillsammans med Barn- och ungdomsnämnden arbeta för att minska skolfrånvaron.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämndens målgrupper är personer över 65 år, människor med demens, människor som behöver hemsjukvård eller hemtjänst, personer med funktionsnedsättning samt människor i livets slutskede. Vård- och omsorgsnämnden har också ansvaret för myndighetsutövning och insatser enligt LSS, Lag om stöd och service till personer med funktionsnedsättning. LSS-lagstiftningen ska säkerställa att omsorgstagaren ges goda levnadsvillkor. Den nya regeln om dygnsvila inom personlig assistans är ett sådant exempel som kan försämrå livskvaliteten för brukaren. Om så är fallet för den enskilde brukaren bör dispens från regeln beviljas.

Människor ska kunna åldras med värdighet i vår kommun och ha ett bra liv. Vår gröna människosyn innebär att samhället har ett stort ansvar att möta varje människas behov och låta hen få den plats i samhället som hen har möjlighet att ta. Gruppen äldre förväntas öka påtagligt kommande decennier och därmed också gruppen, som behöver stöd i hemmet och i särskilt boende med tillgång till vård. Allt mer avancerad sjukvård bedrivs idag i hemmen, varför fortsatt kompetensutveckling hos vårdpersonalen är viktig och avgörande för nämndens framtida arbete.

Uppdrag till nämnden

- Nämnden ska arbeta för fortsatt utbyggnad av seniorboende.
- Nämnden ska säkerställa att personer med behov av palliativ vård ska ges möjlighet till hospicevård.
- Nämnden ska utöka kulturutbudet på kommunens boenden i samverkan med föreningslivet och andra aktörer.
- Nämnden ska öka personaltätheten och kontinuiteten inom den kommunala hemtjänsten.
- Nämnden ska säkerställa fortsatta satsningar på fortbildning av personal.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden handhar och beslutar, med den begränsning som anges i 3 kap 9 § i kommunallagen (1991:900), i ärenden som enligt lag eller annan författning ankommer på överförmyndarnämnd samt handhar de uppgifter i övrigt avseende överförmyndarverksamheten i kommunen, som är att hänföra till förvaltning och verkställighet. Samarbete med andra kommuner ska ske för att tillvarata kunskap och kompetens på olika områden och samtidigt effektivisera handläggningen. För att gode män och förvaltare ska göra ett bra jobb skall det säkerställas att de har adekvat utbildning.

Alingsås vision

All verksamhet i Alingsås kommun utgår från Vision 2040.

”Alingsås är Västsveriges vackraste kulturstad i en levande bygd. Genom nytänkande, engagemang och tillgänglighet skapar vi livskvalitet för alla.”

Alingsås vision för 2040 utgör den långsiktiga styrningen och gemensamma riktningen för hela kommunen. För att visionen ska få kraft i hela kommunen har fem fokusområden tagits fram som tydliggör de särskilda inriktningarna där fokus bör ligga på att nå kommunens vision. Fokusområdena är vägledande för både politiker och chefer i styrningen av kommunen, och genomsyrar såväl politiska mål som verksamheternas egna mål.

- Vackra miljöer
- Livskvalitet
- Experimentlust
- Omställning
- Tillsammans

Agenda 2030

Alingsås kommun står bakom de 17 globala utvecklingsmålen och Agenda 2030 som beslutats av Förenta nationerna (FN). Hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ska vara vägledande för politiken. Målet med Agenda 2030 är att fram till år 2030 uppnå tre dimensioner av hållbar utveckling världen över: ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.

Prioriterade mål

Alingsås kommun har tidigare arbetat med mål- och resultatstyrning. Det innebär att kommunens folkvalda politiker styr genom de mål de sätter upp och mot det resultat som kommunens verksamheter ska uppnå. Miljöpartiet anser att mål- och resultatstyrning är ett adekvat sätt att styra en kommun på, varför vi föreslår att kommunen fortsättningsvis styrs på det viset.

Kommunfullmäktiges mål har sin utgångspunkt i kommunens vision. Till visionen hör fem fokusområden, som pekar ut de prioriterade inriktningarna mot att uppnå visionen. De prioriterade målen är politiska prioriteringar som styr den kommunala verksamheten i syfte att skapa förändring mot kommunens gemensamma vision. Varje prioriterat mål hänger samman med ett av visionens fokusområden.

Miljöpartiets fem prioriterade mål lyder:

Vackra miljöer

Mål: *I Alingsås kommun kan alla växa och leva i en trygg, vacker och utvecklande miljö.*

Indikatorer

Elever i åk 8: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%)

Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%).

Nöjdhet med skötseln av kommunens utomhusmiljöer, andel (%)

Andel invånare som upplever att utbudet av friluftsområden i kommunen är bra (%)

Anmällda våldsbrott, antal/100 000 inv

Anmällda sexualbrott, antal/100 000 inv

Livskvalitet

Mål: *I Alingsås kommun finns goda möjligheter till engagemang.*

Indikatorer

Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)

Valdistrikt med lägst valdeltagande i senaste kommunalval, andel (%)

Utrikes födda bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%)

Kvinnor på ordförandeposter i kommunen, andel (%)

Idrottsföreningar med LOK-stöd, antal/10 000 invånare

Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år

Experimentlust

Mål: *I Alingsås kommun finns goda möjligheter till arbete och företagande.*

Indikatorer

Företagsklimat (Insikt) – Totalt, NKI, index 1-100

Handläggningstid (median) från inkommen ansökan till beslut för bygglov, antal dagar

Företagsklimat (Insikt) - Upphandling, NUI

Företagarnas upplevelse av dialogen mellan företag och kommunen (skala 1-6)

Omställning

Mål: *Alingsås kommuns organisation är miljö- och klimatsmart.*

Indikatorer

Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO₂-ekv/inv

Slutanvändning av icke-förnybara bränsletyper inom det geografiska området, MWh/inv

Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor inom det geografiska området, andel (%) Utsläpp till luft av kväveoxider (NO_x), totalt, kg/inv

Utsläpp till luft av PM_{2.5} (partiklar <2.5 mikrom). kg/inv

Skyddad natur land, andel (%)

Skyddad natur inlandsvatten, andel (%)

Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)

Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, andel (%) , och

insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat), samt

kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inklusive bygg- och rivningsavfall (%).

Total energianvändning i kommunala lokaler, kWh/m², samt andel förnybar energi (%).

Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)

Elbilsladdpunkter: normalladdare, antal

Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%)

Ökad andel vegetabilier i kommunala grundskolor för alla barn vid lunch, andel (%)

Andel kommunala bygg- och rivningsprojekt över 2 miljoner kronor som har genomfört återbruksinventering (%).

Klimatpåverkan i byggskedet (A1-A5) för kommunala byggprojekt, kg CO₂e/m² BTA.

Andel kommunala byggprojekt som väljer renovering eller ombyggnad framför rivning och nybyggnad (%).

Andel byggmaterial i kommunala ny- och ombyggnadsprojekt som är återbrukat eller innehåller återvunnet material (%).

•Andel kommunala byggnader med solcellsanläggning (%).

Tillsammans

Mål: Tillsammans med invånarna leder Alingsås kommun utvecklingen mot ett socialt hållbart samhälle.

Indikatorer

Elever i åk 3 som deltagit och klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och i svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)

Elever i åk 6 med lägst betyget E i Svenska, kommunala skolor, andel (%)

Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)

Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)

Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)

Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studerat, andel (%)

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

- Andel elever som klarar sin skolgång i grund- och gymnasieskola ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende grund- och gymnasieskola (N15436, N17467)
- Brukarnas nöjdhet med hemtjänst och särskilt boende ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende äldreomsorg (U21468, U23471)
- Andel vuxna personer som inte återkommer i försörjningsstöd efter avslutat försörjningsstöd ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende ekonomiskt bistånd (U31462)
- Andel nöjda brukare inom LSS som trivs hemma ska vara minst i nivå med genomsnittet för strukturellt liknande kommuner avseende LSS (U28570)
- Handläggningstid bygglov ska vara högst i nivå med genomsnittet avseende övergripande strukturellt liknande kommuner (U00811)
- Den totala sjukfrånvaron bland anställda ska vara högst i nivå med genomsnittet avseende övergripande strukturellt liknande kommuner (N00090)

Inom parantes anges nyckeltals-id som är sökbara på www.kolada.se

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

- Årets resultat ska uppgå till minst 3 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag
- Självfinansieringsgraden för årets investeringar i skattefinansierad verksamhet ska uppgå till minst 100 procent
- Nettokostnaden ska inte öka i snabbare takt än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag
- Soliditeten för kommunkoncernen ska vara oförändrad eller öka

Tabeller

Resultatbudget (mnkr)			
Resultatrader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens nettokostnader	-3 063	-3 165	-3 264
Avskrivningar	-148	-161	-174
Skatteintäkter	2 571	2 687	2 805
Generella statsbidrag och utjämning	785	780	784
Finansiella intäkter	130	144	157
Finansiella kostnader	-136	-163	-196
Årets resultat	138	123	111
Resultat/skatter och bidrag	4,1%	3,5%	3,1%

Balansbudget (mnkr)			
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	3 147	3 701	4 281
Omsättningstillgångar	5 128	5 352	5 551
Summa tillgångar	8 275	9 053	9 833
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	2 108	2 231	2 341
Avsättningar	1 128	1 118	1 119
Långfristiga skulder	3 692	4 355	5 019
Kortfristiga skulder	1 347	1 350	1 352
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	8 275	9 053	9 833

Driftbudget (tkr)			
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Vård- och omsorgsnämnden	1 017 829	1 058 308	1 101 731
Socialnämnden	266 836	276 245	286 216
Kultur- och utbildningsnämnden	394 167	414 897	432 666
Barn- och ungdomsnämnden	1 131 226	1 164 800	1 197 078
Bygg- och miljönämnden	23 841	18 394	18 982
Tekniska nämnden	85 940	88 604	91 439
Kommunstyrelsen	154 095	162 841	167 020
Överförmyndarnämnden	5 045	5 202	5 368
Summa kommunbidrag (summa skattefinansierat)	3 078 980	3 189 292	3 300 502

Kassaflödesbudget (mnkr)			
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kassaflöde från den löpande verksamheten	102	139	151
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-586	-715	-751
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	425	625	625
Årets kassaflöde	-59	49	24

Investeringsplan (tkr)					
Rader	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Vård- och omsorgsnämnden	5 800	5 800	5 800	5 850	5 850
Socialnämnden	800	800	800	800	800
Kultur- och utbildningsnämnden	12 340	9 000	8 400	8 600	8 700
Barn- och ungdomsnämnden	18 590	22 290	18 990	17 990	17 990
Tekniska nämnden	75 695	75 829	74 522	74 519	73 702
Kommunstyrelsen	140 350	75 975	70 323	91 915	83 600
Finansiell leasing	25 000	26 000	27 000	28 000	29 000
VA	308 024	502 140	561 084	449 975	495 847
Avfall	24 000	23 650	11 350	6 950	12 850
Summa investeringar	610 599	741 484	778 269	684 599	728 339